

СЕКЦІЯ VIII. ПАМ'ЯТКИ ЄВРЕЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Підсекція 1. Антична та середньовічна література

УДК 94

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-414-9-59>

Корзакова Х. Б.

ORCID: 0009-0002-4105-5182

доктор філософії, викладачка кафедри класичної філології

Університет Бар Ілан

м. Рамат Ган, Ізраїль

“ГРЕЦЬКА ПІСНЯ НЕ СХОДИЛА З ВУСТ ЙОГО”. ГРЕЦЬКА МОВА У ЄВРЕЙСЬКИХ МУДРЕЦІВ

Ключові слова: Талмуд, література єврейських мудреців, грецька, Еліша бен Абуя, Єгуда га-Насі.

Про Елішу бен Абуя в Талмуді сказано: “Грецька пісня не сходила з вуст його”. І справді, ми бачимо, що Еліша розмовляє мовою Яфета навіть тоді, коли не вимовляє жодного слова, а користується мовою знаків, запозичених із грецької комедії. Так чинить не тільки горезвісний Інший, а й знаменитий мудрець рабі Єгуда га-Насі.

Ба більше, у літературі єврейських мудреців ми знаходимо цілі уривки, нібито запозичені з Менандра чи навіть Арістофана. Щоб познайомитися з цими авторами, єврейським мудрецам не треба було йти до театру, бо чужаки, які розмовляли грецькою, говорили цією мовою на ринках і в лазнях, як про це свідчить напис з елліністичної Мареші [4].

Отож для того, щоб правильно зрозуміти сенс слів єврейських мудреців, нам іноді доводиться “перекладати” окремі вирази назад на грецьку. Наприклад: «Коли ви підходите до каміння чистого мармуру, не кажіть: “Вода, вода!”» (Вавилонський Талмуд, Хагіга, 146). Чи це каміння взагалі?

Література:

1. Beerit Nurit. Went to the bad culture – the story of Elisha ben Abuyah. Yediot Sefarim, 2007 (Hebrew).

2. Goshen-Gottstein Alon. The Sinner and the Amnesiac: The Rabbinic Invention of Elisha Ben Abuya and Eleazar Ben Arach. Stanford University Press, 2000.

3. Libes Yehuda. Elisha's sin: Four entered Pardes and the nature of the Jewish Mysticism. Jerusalem: Akademon, 1990. 2nd edition (Hebrew).

4. Korzakova Hava B. Love Inscription from the Funeral Cave in Maresha // Hyperboreus, In memoriam A. I. Zaicev. No. 7. Fasc. 1–2. 2001. P. 185–194. English summary. P. 194–195.

5. Meir Ofra. The historical contribution of the legends of our Sages – in light of the legends of Rabbi and Antoninus // Mahanaim, Sivan 1994. P. 8–25 (Hebrew).

6. Segal Alan F. Two Powers in Heaven. Leiden: E. J. Brill, 1977.

7. Sperber Daniel. Essays on Greek and Latin in the Mishna, Talmud and midrashic Literature. Jerusalem: Makor Publishing, 1982.

8. Sperber Daniel. Greek in Talmudic Palestine. Bar-Ilan University Press, 2012.

9. Stroumsa Gedaliahu G. Aher: A Gnostic // The Rediscovery of Gnosticism. Supplements to Numen XLI, ed. Bentley Layton. Leiden: E. J. Brill, 1981, II. P. 808–818.

10. Wolfish Avraham. The search for Elisha ben Abuya, the literary and historical figure // Katharsis, 11, 2009. P. 23–57 (Hebrew).

УДК 141

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-414-9-60>

Орехова А. А.

ORCID: 0009-0002-7211-1191

студентка, 1-й рік ліценціату з Екуменічної теології

Папський університет Св. Томи Аквінського «Ангелікум»

м. Рим, Італія

ОБРАЗ СТРАЖДЕННОГО МЕСИЇ В ПЕСІКТА РАББАТИ 34–37

Ключові слова: Стражденний Месія, Месія Єфрем, єврейська література, рабиністична література, мідраш, гомілія, Кумран, християнський наратив, автентичність, апокаліптика, месіянство.

Песикта Раббати – середньовічний рабинський твір у формі мідраша, який використовувався в особливий літургійний період. Твір датується V–VI ст. н. е., але містить набагато давніший матеріал